

Navodila kandidatom za maturo (šol. leto 2020/2021)

Splošna matura je državni izpit, ki ga kandidati opravljajo pod enakimi pogoji.

Maturitetne izpite opravljajo hkrati, po enakih postopkih in pravilih ter v skladu z enakimi ocenjevalnimi merili.

MATURITETNI PREDMETI

Matura je sestavljena iz petih maturitetnih predmetov.

1. **Skupni del splošne mature** obsega izpite iz naslednjih predmetov:

materni jezik: slovenščina,

tuji jezik (osnovna raven, višja raven): angleščina, nemščina, francoščina, španščina
matematika (osnovna raven, višja raven).

2. **Izbirni del splošne mature** na Gimnaziji Franceta Prešerna obsega izpite iz naslednjih predmetov:

tuji jezik (O, V): angleščina, nemščina, francoščina, španščina

ekonomija

biologija

geografija

zgodovina

psihologija

sociologija

fizika

kemija

informatika

Pri izbiri le-teh veljajo naslednje omejitve:

med predmetoma **psihologija in sociologija** lahko kandidat izbere le en predmet.

Maturitetni predmeti so obsežni in zahtevni. Imeti morajo potrebno število ur. Pri geografiji dijaki pod vodstvom mentorja opravijo laboratorijsko-terenske vaje in se udeležijo ekskurzije. Pri biologiji je potrebno izdelati laboratorijske vaje, pri psihologiji, sociologiji in informatiki pa dijaki napišejo še seminarsko nalogo. Izbirni predmeti so enakovredni.

Dijak lahko za maturo izbere tudi šesti predmet. V spričevalo, ki ga dobi maturant, se vpiše le pet najbolje ocenjenih predmetov. Opravljeni šesti predmet ne more nadomestiti negativno ocenjenega četrtega ali petega predmeta.

Za izvedbo mature je odgovorna ravnateljica šole Mirjam Bizjak, ki je hkrati predsednica ŠMK. Naloge v zvezi z maturo (zbiranje prijav, računalniška obdelava podatkov in ocen, razporejanje pisnih in ustnih izpitov, pripravljanje gradiv, obveščanje dijakov, ...) opravlja tajnica ŠMK Vesna Arh. V ŠMK sodelujejo tudi zunanji člani.

OBLIKE MATURITETNIH IZPITOV

Vsi maturitetni izpiti potekajo v pisni obliki. Ustni izpit pa mora maturant opraviti pri slovenskem jeziku, matematiki in pri tujih jezikih.

USTNI IZPITI

Ustni izpiti pri slovenščini, matematiki, angleščini, nemščini, španščini in francoščini potekajo pred šolskimi izpitnimi komisijami. Dijake praviloma sprašuje učitelj, ki jih je v četrtem letniku pripravljali na maturo. Ustne izpite opravijo dijaki v tistih dneh mature, ko nimajo pisnih izpitov. Ker si vsak dijak izbere drugačne maturitetne predmete, poteka tudi matura za vsakega dijaka drugače. Čeprav lahko dijak na isti dan opravlja največ dva ustna izpita, na Gimnaziji Franceta Prešerna razporejamo dijake tako, da dijak na isti dan opravlja le en ustni izpit. Na jesenskem izpitnem roku vsak dijak dobi individualni razpored.

SEMINARSKÉ NALOGE

Sestavni del maturitetnega izpita pri psihologiji, sociologiji in informatiki so seminarske naloge. Dijaki jih praviloma izdelajo pri učiteljih (mentorjih) teh predmetov na šoli, kjer se izobražujejo in v zaključnem letniku. Ocenijo jih učitelji mentorji po ocenjevalnih navodilih ustrezne Republiške maturitetne komisije. Dosežene točke pri seminarskih nalogah predstavljajo 20% ocene.

LABORATORIJSKE, TERENSKÉ... VAJE

Pri biologiji morajo dijaki pri laboratorijskih vajah dokazati, kako znajo uporabljati opremo, zapisati in obdelati ter interpretirati rezultate. Dosežene točke pri laboratorijskih vajah predstavljajo pri biologiji - 20% ocene. Podobno je pri kemiji in fiziki.

Pri geografiji dijaki opravljajo geografsko-terenske vaje in se udeležijo ekskurzije (20% ocene), pri zgodovini pa opravljajo praktičen del, ki tudi predstavlja 20% ocene. Tudi pri ekonomiji dijaki opravljajo interni del mature.

RAVEN ZAHTEVNOSTI PREDMETOV

Dijaki lahko matematiko in tuji jezik skupnega ali izbirnega dela opravljajo na osnovni ali na višji ravni zahtevnosti. Ostale maturitetne predmete opravljajo le na osnovni ravni zahtevnosti.

Dijaki opravljajo izpit na višji ravni zahtevnosti iz največ treh maturitetnih predmetov, vendar se jim pri splošnem uspehu upošteva ocena po povišani ocenjevalni lestvici pri največ enem tujem jeziku, pri čemer se upošteva boljša od ocen. Pri tujem jeziku, ki je ocenjen slabše, se pri splošnem uspehu upošteva ocena v petstopenjski ocenjevalni lestvici;

Dijak, ki izbere višji nivo pri matematiki, na izpitu rešuje polo na osnovni zahtevnosti, nato pa še dodatno polo, ki zahteva poglobljeno in zahtevnejše znanje.

Dijak, ki izbere višjo raven pri tujem jeziku, na izpitu rešuje izpitne pole, ki zahtevajo poglobljeno znanje. Profesorji matematike in tujih jezikov posredujejo dijakom natančne informacije o tem, katera snov je predpisana za višjo raven.

SPLOŠNI USPEH PRI MATURI

Kandidat opravi maturo, če pri vseh petih predmetih mature doseže pozitivno končno oceno. Splošni uspeh pri maturi se izraža s številom točk, ki je vsota ocen iz maturitetnih predmetov.

Način izračuna ocene

Uspeh pri pisnem in ustnem izpitu, izpitnem nastopu, vajah ali seminarski nalogi in drugih oblikah izpita se ocenjuje v točkah in v razmerju tako, kakor je opredeljeno v predmetnem izpitnem katalogu za posamezni predmet in v navodilih za ocenjevanje. Skupno število točk pri maturitetnem izpitu je vsota točk, ki jih kandidat doseže pri posameznih delih izpita. Najvišji skupni dosežek pri posameznem predmetu je sto odstotnih točk (100 %).

Državna komisija za splošno maturo na predlog državnih predmetnih komisij določi merila za pretvorbo točk v ocene (koliko odstotnih točk je pri posameznem predmetu potrebnih za določeno oceno). Ta merila so v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku enaka.

Znanje pri splošni maturi se ocenjuje s klasično petstopenjsko ocenjevalno lestvico, ki obsega ocene nezadostno (1), zadostno (2), dobro (3), prav dobro (4) in odlično (5). Kandidat je pri predmetu uspešno opravil izpit, če je dosegel vsaj oceno zadostno (2).

Dodatne točke pri izpiti na višji ravni zahtevnosti in pri slovenščini

Ocenjevalna lestvica je pri maturitetnih izpiti, ki jih kandidati opravljajo na višji ravni zahtevnosti, in pri slovenščini ustrezno povišana tako, da kandidat dobi tudi točkovno oceno od 1 do 8 in sicer:

- 1 v celotnem intervalu odstotnih točk za oceno nezadostno (1),
- 2 v celotnem intervalu odstotnih točk za oceno zadostno (2),
- 3 v spodnjem delu intervala odstotnih točk za oceno dobro (3),
- 4 v zgornjem delu intervala odstotnih točk za oceno dobro (3),
- 5 v spodnjem delu intervala odstotnih točk za oceno prav dobro (4),
- 6 v zgornjem delu intervala odstotnih točk za oceno prav dobro (4),
- 7 v spodnjem delu intervala odstotnih točk za oceno odlično (5),
- 8 v zgornjem delu intervala odstotnih točk za oceno odlično (5).

Načelo pogojno pozitivne ocene

Kandidat je pri predmetu skupnega dela mature pozitivno ocenjen tudi, če:

- je pri tem predmetu na osnovni ravni dosegel najmanj 80 % točk, potrebnih za pozitivno oceno in
- je pri vseh ostalih predmetih dosegel pozitivno oceno, vsaj pri dveh izmed njih pa najmanj oceno dobro (3).

Pri predmetu izbirnega dela mature je kandidat pozitivno ocenjen, če:

- je pri tem predmetu na osnovni ravni dosegel najmanj 80 % točk, potrebnih za pozitivno oceno in
- je pri vseh ostalih predmetih dosegel pozitivno oceno, vsaj pri enem izmed njih pa najmanj oceno dobro (3).

Pri izpitu iz predmeta, opravljenega na višji ravni zahtevnosti, se vsoti prišteje dodatno število točk, in sicer:

- ocenama zadostno (2) in dobro (3) se prišteje ena točka = skupaj 3 oz. 4 točke
- oceni prav dobro (4) se prištejeta dve točki = skupaj 6 točk
- oceni odlično (5) se prištejejo tri točke = skupaj 8 točk

Točke se ne prištevajo zadostni oceni, doseženi po načelu pogojno pozitivne ocene.

Pri slovenščini se oceni izpita dodajo točke tako, da se zgornji polovici ocene odlično (5) prištejejo tri točke, ocenama iz spodnje polovice ocene odlično (5) in iz zgornje polovice ocene prav dobro (4) dve točki in ocenama iz spodnje polovice ocene prav dobro (4) in zgornje polovice ocene dobro (3) ena točka. Zgornjo oziroma spodnjo polovico ocene določa število doseženih točk v razponu med sosednjima ocenama. Mejno število točk spada v zgornjo polovico ocene.

Najnižji splošni uspeh v spričevalu o uspešno opravljeni maturi je tako $5 \times 2 = 10$ točk.

Najvišji možni splošni uspeh lahko doseže kandidat, ki je izbral dva predmeta na višji ravni zahtevnosti (npr. matematiko in tuji jezik ali dva tuja jezika) in je pri vseh maturitetnih predmetih dosegel odličen uspeh:

$$2 \text{ predmeta} \times 5 + 3 \text{ predmeti} \times (5+3) = 34 \text{ točk.}$$

Kandidat opravi maturo z izjemnim splošnim uspehom, če doseže ali preseže število točk, ki jih za posamezno šolsko leto določi republiška maturitetna komisija.

PREDPRIJAVA IN PRIJAVA K MATURI TER ODJAVA OD MATURE

Do 15. novembra 2020 bo moral vsak dijak četrtega letnika in vsi ostali kandidati izpolniti **predprijavo k maturi 2021**. Predprijave bodo potekale preko eA (navodila za e-prijavo dobite kasneje). Uradne prijave za opravljanje mature 2021 bomo zbirali do konca marca 2021. V mesecu marcu se morajo za opravljanje mature prijaviti tudi dijaki/občani, ki bodo opravljali popravne izpite na maturi in tudi tisti dijaki/občani, ki bi želeli izboljšati ocene.

PREDMATURITETNI PREIZKUS

V mesecu marcu opravljajo dijaki predmaturitetne preizkuse. Cilj teh izpitov je, da se kandidati seznanijo z izpitnim redom, načinom opravljanja maturitetnih izpitov, načinom izpolnjevanja izpitnih pol, ravnanjem s šiframi, sedežnim redom, z uporabo dovoljenih pripomočkov in s trajanjem izpitov.

2. marca 2021 bo potekal obvezni predmaturitetni preizkus iz slovenščine.

POPRAVNI IZPIT NA MATURI

Kandidat, ki je bil na maturi neuspešen pri enem ali dveh predmetih, lahko popravlja ocene štirikrat dve leti po opravljanju mature na šoli, kjer je opravljal maturo.

IZBOLJŠEVANJE OCEN

Kandidat, ki je opravil maturo in želi izboljšati oceno, ima še dve leti po opravljeni maturi pravico do enkratnega ponovnega opravljanja izpitov iz posameznih maturitetnih predmetov. Za splošni uspeh pri maturi se upošteva boljša ocena.

KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI

Kandidati s posebnimi potrebami, ki uveljavljajo pravico do prilagojenega načina izvajanja mature na podlagi odločbe o usmeritvi in individualiziranega programa, ob predprijavi na maturo, najkasneje do 15. 11. 2020, priložijo tudi izpolnjen obrazec za uveljavljanje pravic kandidatov s posebnimi potrebami, ki ga dobijo pri tajnici ŠMK. Drugi kandidati priložijo poleg izpolnjenega obrazca tudi dokazila, ki so navedena na obrazcu.

Skupaj s predprijavicami in prijavnicami Šolska maturitetna komisija pošlje RIC-u tudi izpolnjene obrazce s prilogami oziroma dokazili za vse kandidate, ki uveljavljajo pravico do prilagojenega načina izvajanja mature.

MATURITETNI TEČAJ

Izobraževanje traja eno leto. Vključijo se lahko kandidati, ki so uspešno zaključili srednjo poklicno šolo, srednjo tehniško ali drugo strokovno šolo, in kandidati, ki so uspešno opravili tretji letnik gimnazije po najmanj enoletni prekinitvi izobraževanja. Z uspešno opravljenim maturitetnim tečajem si kandidat pridobi pravico do opravljanja mature. Na GFP maturitetnega tečaja ne izvajamo.

I. ESEJ iz materinščine

Kandidatom, ki so pisali esej iz materinščine in iz upravičenih razlogov v izpitnem roku opravijo le del izpita, morajo v jesenskem izpitnem roku istega leta opraviti oba dela.

Kandidati, ki v spomladanskem izpitnem roku ne izpolnjujejo pogojev za pristop k maturi, in kandidati, ki jim s sklepom Republiške maturitetne komisije niso priznani upravičeni razlogi za neudeležbo na spomladanskem izpitnem roku, pišejo esej ponovno v jesenskem izpitnem roku istega leta skupaj z drugimi obveznostmi pri predmetu.

II. SEMINARSKA NALOGA, VAJE in izpitni nastop

Uspeh, dosežen pri seminarski nalogi, vajah oziroma izpitnem nastopu, je trajen. Kandidat lahko v istem izpitnem roku izboljšuje uspeh, dosežen pri seminarski nalogi, vajah oziroma izpitnem nastopu le skupaj z izboljševanjem drugega dela izpita, razen v primeru, ko je pri seminarski nalogi, vajah oziroma izpitnem nastopu že dosegel najvišje število možnih točk. Kandidatu, ki popravlja oceno maturitetnega izpita in ponovno opravlja tudi seminarsko nalogo, vaje oziroma izpitni nastop, se za skupno oceno izpita upoštevajo točke, dosežene na tem roku.

Objava točk praktičnega dela:

Vpogled v točke praktičnega dela izpita

V lanskem letu smo pripravili nov izpis števila točk, ki so jih kandidati dosegli pri praktičnem delu izpita. Na vašo željo smo letos storili korak naprej:

- Na spletni strani <http://matura.ric.si> bodo objavljene dosežene točke za praktični del izpita splošne mature. Kandidat bo po vstopu na spletno stran vpisal svojo EMŠO in izpitno šifro, ki jo bo prejel na listu s šiframi na dan pisanja eseja oziroma pri tajniku ŠMK.
- Kandidat, ki ne bo opravil vpogleda v dosežene točke praktičnega dela izpita preko spletne strani, se bo lahko seznanil z doseženimi točkami na šoli, pri tajniku ŠMK.
- Dan seznanitve s točkami doseženimi pri praktičnem delu maturitetnega izpita je za spomladanski in jesenski izpitni rok določen s koledarjem splošne mature.
- V treh dne po tem datumu lahko kandidat vloži obrazložen ugovor na točke pri ŠMK za splošno maturo. Podatkov po ugovoru Ric ne bo objavljal, temveč to ostaja naloga šole.

Na Državni komisiji za splošno maturo so obravnavali vprašanje predhodnega seznanjanja maturantov s točkami praktičnega dela izpita. Člani DK SM so zavzeli stališče, da so te točke v skladu s Pravilnikom o varovanju izpitne tajnosti do objave tajne, datum objave pa je določen s koledarjem splošne mature. Prosimo, da na to opozorite učitelje, ki na vaši šoli izvajajo praktični del izpita.

UGOVOR NA TOČKE PRAKTIČNEGA DELA MATURITETNEGA IZPITA SPLOŠNE MATURE

Kandidat lahko v treh dneh po seznanitvi s točkami, doseženimi pri praktičnem delu maturitetnega izpita vloži obrazložen ugovor na točke pri ŠMK za splošno maturo.

ŠMK za splošno maturo odloči o ugovoru v dveh dneh od prejema ugovora. Če ugotovi, da je ugovor utemeljen, lahko spremeni točke na podlagi dokumentacije ali imenuje tričlansko komisijo, ki v treh dneh ponovno oceni praktični del izpita. Odločitev ŠMK za splošno maturo in ocena komisije iz prejšnjega odstavka sta dokončni.

RAZISKOVALNE NALOGE

Raziskovalna naloga lahko nadomesti seminarso nalogo. Tema raziskovalne naloge in njena izvedba morata omogočiti vrednotenje vseh sestavin, ki jih predvideva ustrezni predmetni izpitni katalog. Kandidat pisno zaprosi ŠMK za priznanje raziskovalne naloge.

KANDIDATI ZA SPLOŠNO MATURO, KI SO STARI 21 LET

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je spremenilo obrazec prijavnice k splošni maturi. S spremembo obrazca kandidatom za splošno maturo, ki so stari 21 let, k prijavnici na splošno maturo ni treba predložiti nobenih dokazil o doseženi izobrazbi, ker ta ni pogoj za pristop k splošni maturi. Kljub temu lahko kandidat, če to želi, navede svojo doseženo izobrazbo, saj se tak podatek uporablja zgolj za statistične oziroma analitične namene. Prav tako kandidatom ni treba predložiti kopije osebne dokumenta, ker bo tajnica ŠMK Gimnazije Franceta Prešerna starost kandidata, ki uveljavlja tako pravico do opravljanja splošne mature, preverila v CEUVIZ po uradni dolžnosti preko povezave s centralnim registrom prebivalstva.

URADNE URE TAJNIŠTVA ŠMK:

DOPOLDAN

petek, 3. šolska ura (od 8:50 do 9:35)

Popoldan – po predhodnem dogovoru

TELEFON: 059 093 345 E-MAIL: vesna.arh@gfp.si

KOLENDAR SM 2021 JE OBJAVLJEN NA OGLASNI DESKI IN NA SPLETNI STRANI ŠOLE.

Matična številka: 6286186000
ID za DDV SI84484047
TRR: SI56 0110 0600 0041 345